

Sygn. akt II AKa 272/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA – Dorota Radlińska (spr.)

Sędziowie: SA – Anna Zdziarska

SO (del.) – Anna Grodzicka

Protokolant: Wiktoria Siporska

przy udziale Prokuratora Jacka Pergałowskiego

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2023 r. w Warszawie

sprawy M. K.

przeciwko Skarbowi Państwa

o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę z tytułu niewątpliwie niesłusznego zatrzymania.

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika Komendanta Stołecznego Policji i prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 1 kwietnia 2022r.

sygn. akt XII Ko 6/22

I. wyrok w zaskarżonej części utrzymuje w mocy,

II. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	<i>II AKa 272/22</i>
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	2	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 1 IV 2022 r. sygn. akt XII Ko 6/22

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny – pełnomocnik Komendanta Stołecznego Policji

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

w całości

na niekorzyść

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

<u>2.1.1. Fakty uznane za udowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
			Nie dotyczy – Sąd II instancji nie przeprowadzał postępowania dowodowego		
<u>2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

<u>2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów</u>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

<p>2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

<p>3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
Lp.	Zarzut	
	<p>Apelacja prokuratora - zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, a polegający na niesłusznym przyjęciu, że rozmiar doznanej przez wnioskodawczynię krzywdy spowodowanej niewątpliwie niesłusznym zatrzymaniem w dniu 29 stycznia 2021r. uzasadnia zasądzenie na jej rzecz zadośćuczynienia w kwocie 15 000 (piętnaście tysięcy) złotych, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego prowadzi do wniosku, iż zasądzona przez sąd kwota zadośćuczynienia jest rekompensatą nadmiernie wygórowaną.</p> <p>Apelacja pełn. Komendanta Stołecznego Policji - zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

	<p><i>podstawę rozstrzygnięcia, mający wpływ na treść orzeczenia, polegający na przyjęciu, że kwota 15000 zł tytułem zadośćuczynienia z tytułu niewątpliwie niesłusznego zatrzymania jest odpowiednia, podczas gdy prawidłowa – to jest znajdująca oparcie w art 7 k.p.k. – ocena zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie winna prowadzić do wniosku, iż wysokość zasądzonej kwoty jest nadmiernie wygórowana.</i></p>	
<p>Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p><i>W ocenie Sądu Apelacyjnego nie budzi wątpliwości, że w świetle prawidłowo dokonanych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych, poczynionych w oparciu o całokształt wiarygodnego materiału dowodowego, M. K. została niewątpliwie niesłusznie zatrzymana od dnia 29 stycznia 2021 r. godz. 21.30 do dnia 31 stycznia 2021 r. godz. 10:32. W ocenie Sądu Apelacyjnego niewątpliwie niesłuszne, w rozumieniu art. 552 § 4 k.p.k., jest bowiem takie zatrzymanie, które było stosowane z obrazą przepisów jego dotyczących. Analiza akt sprawy prowadzi zaś do przekonania, że przestanki uzasadniające zatrzymanie wnioskodawczyni nie zachodziły. Okoliczności te, podobnie jak kwestia zasadności zadośćuczynienia, nie były również</i></p>		

kwestionowane przez żadną ze stron w toku całego postępowania – także przed Sądem odwoławczym.

Mimo sformułowania takich zarzutów w apelacjach, skarżący nie podważali również ustaleń faktycznych poczynionych przed Sądem I instancji; co więcej w toku rozprawy Prokurator podkreślił, iż nie kwestionuje zeznań M. K.. Zarzuty obu skarżących w istocie odnoszą się do wysokości przyznanego zadośćuczynienia i są ze sobą ściśle powiązane, wobec czego należy je rozpoznać łącznie.

Nie można podzielić argumentacji pełnomocnika oraz Prokuratora co do nieprawidłowego określania wysokości zadośćuczynienia. Nie odmawiając skarżącemu prawa do własnej oceny znaczenia okoliczności branych pod uwagę przy orzekaniu o zadośćuczynieniu, zaznaczyć należy, że dopóki nie wykażą oni wadliwości skarżonego rozstrzygnięcia, także w sferze motywacyjnej, to ich zapatrywania na kwestię wysokości oczekiwanego przez wnioskodawczynię zadośćuczynienia nie stanowią argumentu pozwalającego na skuteczne podważenie stanowiska Sądu meriti. Równocześnie w ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji wziął pod uwagę wszystkie okoliczności zatrzymania, a kwota przyznanego zadośćuczynienia – mimo iż wysokością znacznie

przekraczająca standardowe zadośćuczynienia w sprawach tego rodzaju - jest właściwa i słuszna. Okoliczności uzasadniające takie orzeczenie zostały zaś precyzyjnie wymienione w pisemnych motywach zaskarżonego orzeczenia, a należą do nich:

- uniemożliwienie M. K. założenia maseczki ochronnej, co z jednej strony niosło ze sobą ryzyko zakażenia wirusem (...)², a z drugiej umożliwiało identyfikację jej jako osoby zatrzymanej i skutecznej przez funkcjonariuszy Policji,*
- niewłaściwa ocena sytuacji co do zasadności użycia kajdanek i skucia rąk wnioskodawczym na plecach, co skutkowało bolesnym unieruchomieniem i wymuszeniem stania oraz przejścia wśród obecnych na proteście osób m.in. w nienaturalnej, upokarzającej pozycji – znaczną część czasu wnioskodawczyni była trzymana z wykręconymi rękami na plecach, „zgięta w pół”,*
- zwłoka – przeszło 40-minutowa – w udzieleniu M. K. pomocy lekarskiej oraz uniemożliwienie jej dezynfekcji dłoni i samodzielne usunięcie szkieł kontaktowych, w sytuacji gdy cierpiała na skutek zetknięcia z gazem;*

- *przetransportowanie do komisariatu poza terenem W., w sytuacji gdy wystarczające było spisanie jej danych osobowych, po czym zwolnienie w mieście jej zamieszkania;*
  - *przetrzymanie przez okres około 4 godzin w radiowozie - busie;*
  - *oczekiwanie przez okres około 5 godzin na spisanie protokołu zatrzymania, co umożliwiło dopiero wówczas złożenie zażalenia na zatrzymanie;*
  - *brak udziału w czynnościach na Komisariacie Policji w N., gdzie wnioskodawczyni przebywała przez ponad 30 godzin, funkcjonariuszek Policji, w tym w szczególności pozbawienie jej przymusowej asysty osoby tej samej płci przy wykonywaniu czynności higienicznych i korzystaniu z toalety,*
- brak swobody przemieszczania się oraz kontaktu z adwokatem na osobności,*
- obawa o to, jak długo będzie pozbawiona wolności.*

Nie bez znaczenia pozostaje również niezasadnie długi (ponad 36-godzinny!) czas trwania zatrzymania, zwłaszcza w zestawieniu z zaleconą przez ratowników medycznych pilną konsultacją u okulisty oraz młody wiek

i dotychczasowa niekaralność wnioskodawczyni. Nie należy tracić również z pola widzenia kontuzji łokcia M. K., która przysparzała jej dodatkowego cierpienia w czasie, gdy miała ręce skute z tyłu. Podkreślenia wymaga również fakt, iż już Prokurator, mający kontakt z wnioskodawczynią w końcowym okresie zatrzymania, nie widział podstaw do zastosowania wobec niej jakichkolwiek środków zapobiegawczych – o co wносиła policja.

Powyższe wskazuje, iż bezzasadne są argumenty o nadmiernej wysokości zadośćuczynienia w stosunku do krzywdy (pełnomocnik (...)), prowadzącej wręcz do nadmiernego wzbogacenia (Prokurator). Pamiętać należy, że warunki przetrzymywania wnioskodawczyni w jednostce policji (zarzut Prokuratora) nie były przesadnie eksponowane przez pokrzywdzoną, zostały również właściwie ocenione przez Sąd Okręgowy. Nie można dopatrzeć się nieprawidłowego wpływu tej, ani żadnych innych, okoliczności na zbalansowaną i wyważoną ocenę Sądu, bądź uwzględniania przez Sąd I instancji okoliczności irrelevantnych dla postępowania, co wskazywałoby na naruszenie dyspozycji art. 7 k.p.k., co sugerował pełnomocnik Komendanta Stołecznego Policji. Z kolei określenie rażenia gazem pieprzowym osoby powalanej na ziemię i

przytrzymywanej przez trzech funkcjonariuszy jedynie „niewątpliwie nieprofesjonalnym sposobem zatrzymania” (Prokurator) jest co najmniej oględne i w żadnej mierze nie przystaje do sytuacji. Skarżący nie przedstawili ponadto żadnych okoliczności, które mogłyby przesądzić o konieczności obniżenia zasądzonej należności. Nie wykazali również, dlaczego przytoczone przez nich fakty miałyby znacząco wpływać na obniżenie zadośćuczynienia do kwoty 2.000 złotych, uważanej przez Prokuratora Okręgowego w Warszawie za sprawiedliwą i wystarczającą, bądź do kwoty 500 złotych, co postuluje drugi ze skarżących.

Zarzut niewłaściwego ustalenia kwoty zadośćuczynienia może być skuteczny tylko wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza zasady ustalania tego zadośćuczynienia, a więc gdy uwzględniono niewłaściwe lub nie uwzględniono właściwych elementów mających istotne znaczenie dla określenia wysokości kwoty zadośćuczynienia /tak postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8.01.2020r., sygn. IV KK 169/19, LEX 3126271/. W ocenie Sądu Apelacyjnego, zasądzona kwota zadośćuczynienia rekompensuje w wyważony sposób wszystkie okoliczności zatrzymania. Ma charakter kompensacyjny, przedstawia wartość ekonomicznie

odczuwalną, jest adekwatna i słuszna, uwzględnia także okoliczności postępowania i sytuację osobistą wnioskodawcy. Sąd I instancji uwzględnił bowiem czas trwania pozbawienia wolności w ramach zatrzymania oraz pozostałe przytoczone wyżej okoliczności.

Całokształt powyższych rozważań, w powiązaniu z pozostałymi, niekwestionowanymi przez skarżących ustaleniami poczynionymi przez Sąd Okręgowy, prowadzi do wniosku, że w zaskarżonym wyroku nie doszło do zawyżenia kwoty zadośćuczynienia należnego wnioskodawczyni z tytułu niewątpliwie niesłusznego zatrzymania. Zasądzona suma jest adekwatna do czasokresu pozbawienia wolności, doznanych cierpień fizycznych i negatywnych przeżyć psychicznych wnioskodawczyni, jak również czyni zadość obecnym realiom społeczno-gospodarczym w Polsce, nie powodując nadmiernego wzbogacenia. Faktem jest, iż kwota ta jest nadzwyczaj wysoka, jednakże nie budzi wątpliwości, że i skala nadużyć ze strony organów dokonujących zatrzymania była bezprecedensowa. Ponadto kwoty zadośćuczynienia w wysokości 2.000 zł lub 500 zł te nie stanowiłyby w ocenie Sądu Apelacyjnego

wystarczającej rekompensaty za doznane krzywdy.		
Wnioski		
o zmianę	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Wobec uznania w całości zarzutów apelacyjnych za niezasadne - także wnioski uznać należało w całości za niezasadne .		

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	Nie wystąpiły.
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
Nie dotyczy.	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
<u>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
<u>1.</u>	Przedmiot utrzymania w mocy
<u>Wyrok w zaskarżonej części.</u>	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	

Wobec nie uwzględnienia apelacji.	
<u>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
<i>Nie dotyczy</i>	
Zwięźle o powodach zmiany	
Nie dotyczy	

<u>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</u>		
<u>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</u>		
1.1.	Nie dotyczy	# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
Nie dotyczy		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
Nie dotyczy		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		

Nie dotyczy		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
Nie dotyczy		
<u>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</u>		
Nie dotyczy		
<u>5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</u>		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
	Brak	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
1. 2.	Kosztami postępowania odwoławczego obciążono Skarb Państwa

7. PODPIS
Dorota Radlińska Anna Zdziarska Anna Grodzicka

<u>1.3 Granice zaskarżenia</u>	
---------------------------------------	--

Wpisać kolejny numer załącznika 1			
Podmiot wnoszący apelację	Prokurator		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 1 IV 2022 r. sygn. akt XII Ko 6/22		
<u>1.3.1 Kierunek i zakres zaskarżenia</u>			
#na korzyść # na niekorzyść	#w całości		
#w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
<u>1.3.2 Podniesione zarzuty</u>			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany		

	w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana

1.3 <u>zaskarżenia</u> <i>Granice</i>	
Wpisać kolejny numer załącznika 2	

Podmiot wnoszący apelację	Pełnomocnik Komendanta Stołecznego Policji		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 1 IV 2022 r. sygn. akt XII Ko 6/22		
<u>1.3.1 Kierunek i zakres zaskarżenia</u>			
#na korzyść #na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
<u>1.3.2 Podniesione zarzuty</u>			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo		

	błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierności kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
<u>1.4. Wnioski</u>		
#	uchylenie	# zmiana